

Hakuohje
1.9.2021

VN/21454/2021

1/6

EU:N ELPYMISRAHASTOLLA TOTEUTETTAVA KANNUSTINMALLI OHJAAMOIDEN MONIALAISUUDEN VAHVISTAMISEEN 2021–2024

Valtion vuoden 2021 lisätalousarvioon sisältyy EU:n elpymisrahastosta rahoitettava kannustininstrumentti Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseksi. Elpymisvälineen rahoitus on kokonaisuudessaan 13 000 000. Vuotuinen rahoitus on 3 250 000€ käytettävissä ajalle 1.9.2021-31.12.2024.

Ohjaamoja on toiminnassa vuoden 2021 alussa kaikkiaan noin 70. Ohjaamoja ryhdyttiin kehittämään nuorten matalan kynnyksen palvelupisteiksi osana nuorisotakuun toteuttamista vuonna 2014. Toiminnan kehittämiseen on käytetty sekä Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitusta, että kansallista rahoitusta. ESR-rahoitus on Ohjaamoiden osalta suurelta osin päättynyt ja Ohjaamoiden toiminta on siirretty kansallisesti rahoitettuksi. Tutkimuksissa ja yleisemmässä toiminnan seurannassa on Ohjaamoiden haasteeksi tunnistettu osin puutteellinen kyky vastata nuorten mielen hyvinvoinnin haasteisiin. Toisena tarpeena on pidetty koulutussektorin asiantuntijuuden osallisuuden vahvistamista ohjaamoverkostossa.

Avustuksen tavoitteena on hallituksen syksyn 2020 budjettiriihen linjausten mukaisesti vahvistaa nuorille suunnattujen Ohjaamojen moniammatillisuutta. Kannustinmallilla on tavoitteena vahvistaa kuntien kannustimia Ohjaamoiden sosiaali- ja terveystalouden sekä koulutuspalveluiden integraatioon. Kannustinmallin periaatteena on, että yhtä rekrytoitua tai Ohjaamoon kytkettävää uutta asiantuntijaa kohden kunta voi hakea rahoitusta toisen asiantuntijan palkkakuluihin kannustinmallista.

Avustuksen saajana voi olla joko ohjaamon toiminnasta vastaava kunta, kuntayhtymä tai myöhemmin mahdollisesti sosiaali- ja terveystalouden uudistuksessa syntyvä hyvinvointialue.

Hakuaika ensihakemuksille:

Hakuaika alkaa 1.9.2021
Hakuaika päättyy 30.6.2023 klo 16:15

Hakuaika on jatkuva haku yllä mainittuna ajanjaksona. Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettuja avustushakemuksia käsitellään saapumisjärjestyksessä. Kannustinmallin mukaisia tukikelpoisia kustannuksia voi syntyä ajalla 1.9.2021-31.12.2024. Kannustinmallista myönnetään rahoitusta vuodeksi kerrallaan ja hakijatahon tulee tehdä jatkohakemus vuosittain työ- ja elinkeinoministeriön rahoituspäätöksen mukaisesti.

Kannustinmallista voidaan myöntää rahoitusta yksi henkilötyövuosi per Ohjaamo sekä mahdollinen useamman kunnan yhteinen resurssi. Tilanne arvioidaan uudelleen maaliskuussa 2022, jolloin haku voidaan avata useammalle resurssille per Ohjaamo. Arviointiin vaikuttaa rahoituksen riittävyys.

Avustusta voidaan hakea seuraavissa vaihtoehtoissa, joista toisen tulee toteutua:

- Kunta rekrytoi alueensa Ohjaamoon kaksi uutta asiantuntijaa joko sosiaali- ja terveyspalveluista tai koulutuksen toimialalta. Kannustinmallista voidaan tällöin rahoittaa toinen näistä asiantuntijoista enintään vuoden 2024 loppuun. Kannustinmallista rahoitettavan henkilön työsuhde tulee olla vähintään 12kk ja sen on kohdennettava kokonaisuudessaan ohjaamotyöhön.
- Kunta päivittää työsuhteisen henkilön (henkilö A) toimenkuvaan selkeän ja uuden kytkennän alueensa ohjaamoon ja ohjaamotyöhön vähintään vuodeksi (12kk). Tämän henkilön työajasta tulee kohdentua vähintään 50% suoraan Ohjaamossa tehtävään asiakastyöhön tai kehittämistyöhön. Työn tulee kohdentua joko sosiaali- ja terveyspalveluiden tai koulutuspalveluiden toteuttamiseen tai kehittämiseen Ohjaamossa. Näiden ehtojen täytyessä kunta tai kuntayhtymä voi rekrytoida yhden uuden kannustinmallista rahoitetun kokoaikaisen asiantuntijan (Henkilö B). Henkilön B kannustinmallista rahoitettu työsuhde tulee olla vähintään 12kk, kuitenkin enintään 2024 loppuun.

Kannustinmallista on myös mahdollista hakea yhteistä henkilötyövuotta alueelliseen ohjaamotyöhön tai useamman Ohjaamon yhteiskäyttöön. Edellä kuvattu omarahoitussuus edellytetään tällaisessakin tapauksessa. Tällöin yhden hakijakunnan tulee osoittaa omarahoitussuuden toteutuminen. Mikäli rahoitusta haetaan alueelliseen ohjaamotyöhön, tulee yhden kunnan olla vastuukunta, joka hakee rahoitusta ja vastaa maksatushauista. Henkilö palkataan vain yhteen kuntaan. Kunnat sopivat keskenään, miten resurssien käyttö jakautuu kuntien välillä.

Hakijan omarahoitussuutena voidaan huomioida ainoastaan henkilöstökuluja. Kannustinmallista rahoitettavan asiantuntijan sekä omarahoitteisen asiantuntijan työsuhteen keston tulee olla vähintään 12 kuukautta. Rahoitusta voidaan myöntää vain vastaavalle ajalle kuin kunnan tai kuntayhtymän omarahoitussuus on. Hakijan omarahoitettavan asiantuntijan työsuhde tai tehtävä Ohjaamossa on voinut alkaa aikaisintaan 1.8.2021. Hakijatahon on toimitettava hakemus viimeistään neljän kuukauden kuluttua omarahoitettavan henkilön työn alkamisesta.

Mikäli kunta muuttaa Ohjaamossa määräaikaisena työskentelevän asiantuntijan tehtävän vakituiseksi, voi kunta hakea kannustinmallista yhtä henkilötyövuotta korkeintaan vuoden 2024 loppuun saakka. Mikäli henkilö irtisanoutuu tai vaihtaa tehtäviään avustuskauten aikana, voi avustuksen saanut kunta rekrytoida tilalle uuden henkilön. Tilanteessa ei edellytetä uutta avustushakemusta, mikäli uuden henkilön tehtäväkuva ei muutu. Tieto muuttuneesta henkilöstä tulee toimittaa maksatushakemuksen yhteydessä KEHA-keskukselle.

Avustukseen sovellettavat ehdot ja rajoitukset: Valtionavustuslaki (688/2001) sekä työ- ja elinkeinoministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset (liite 1). Ehdot ja rajoitukset -liite sisältää yleisiä määräyksiä muun muassa avustuksen käytöstä, hyväksyttävistä kustannuksista ja avustuksensaajan velvollisuuksista.

Esimerkki kannustinmallin toiminnasta: Kunta rekrytoi Ohjaamoon kokoaikaisen sosiaalityöntekijän 18 kuukaudeksi. Tässä tapauksessa kunta voi hakea kannustinmallista soveltuvaksi katsomansa asiantuntijan seuraavista ESCO luokitelluista ammattiryhmistä vastaavalle 18kk ajalle ja kokoaikaisella työajalla. Tässä tapauksessa sosiaalityöntekijän palkan maksaa kunta ja soveltuvan asiantuntijan kulut maksetaan kannustininstrumentista. Kunnan omarahoitussuudella Ohjaamossa työskentelevän sosiaalityöntekijän työaika Ohjaamossa voi olla osa-aikainen, mutta kuitenkin vähintään 50%. Kannustinmallista kustannettavan asiantuntijan työn tulee kohdentua täysin Ohjaamotyöhön.

ESCO-luokituksen mukaisesti tuetuiksi hyväksytyt ammattiryhmät:

- Lääkärit, 221
- Hoitotyön erityisasiantuntijat, 222
- Muut terveydenhuollon erityisasiantuntijat 226
- Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat, 23
- Sairaanhoidajat, 322
- Muut terveydenhuollon asiantuntijat, 325
- Psykologit 2634
- Sosiaalityö erityisasiantuntija 2635
- Sosiaaliohjaaja 3412.4

Mihin avustus on tarkoitettu?

Avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) tarkoittamana erityisavustuksena. Rahoitusta voi hakea Ohjaamoissa työskentelevistä henkilöistä aiheutuviin uusiin henkilöstökustannuksiin. Avustus kohdentuu sosiaali- ja terveystalveluiden sekä koulutuspalveluiden asiantuntijoiden palkkakuluihin Ohjaamoissa. Avustus voidaan kohdentaa ESCO luokituksen mukaisesti edellisessä kappaleessa mainittuihin ammattiryhmiin.

Avustuksen tavoite

Avustuksella tuetaan hallitusohjelman mukaisesti nuorisotakuun toimeenpanoa. Hallitusohjelmassa todetaan: "Vahvistetaan Ohjaamo-palveluita". Hallituksen syksyn 2020 budjettiriihessä päätettiin kannustinmallin toteuttamisesta. Tavoitteena on poliittisten linjausten mukaisesti vahvistaa Ohjaamoiden monialaisuutta.

Avustuksen maksaminen ja sen ehdot

Avustuksen maksamisen ehtona on, että avustusta käytetään avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen ja palkkakustannuksen kohde on avustuspäätöksen mukaista. Avustusta voi käyttää ministeriön erillisellä päätöksellä hyväksymiin ja tarkennetussa toiminta- ja rahoitussuunnitelmassa esitettyihin palkkakustannuksiin. Avustus maksetaan toteutuneita palkkakustannuksia vastaan enintään kaksi kertaa vuodessa Q1 ja Q3 aikana (maksatusjaksot ovat tammi-kesäkuu ja heinä-joulukuu). Avustusta ei makseta ennakolta, vaan toteutuneita kuluja vastaan. Avustuksen saaja voi hakea avustusta vuoden 2025 Q1 loppuun saakka.

Avustuksella kustannettavien henkilöstökulujen tulee päättyä vuoden 2024 loppuun mennessä. Avustukset pohjautuvat kunnan palkkaaman henkilön todellisiin kuluihin sisältäen palkkakulut ja lakisääteiset työnantajakulut. Työ- ja elinkeinoministeriö on osoittanut maksatustehtävän KEHA-keskukselle kevään 2021 budjettiriihipäätöksessä.

Avustuksia haettaessa tulee huomioida, että Suomen saama rahoitus elpymisvälineestä on ehdollista kansallisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kunnan tulee huomioida rahoituksen ennenaikaisen päättymisen mahdollisuus tehdessään työsopimuksia.

Kansalliset tavoitteet liittyvät sosiaali- ja terveystalveluiden sekä koulutussektorin vahvistamiseen Ohjaamoissa. Tämän vuoksi työ- ja elinkeinoministeriön on olennaista saada yksiselitteinen raportointi ohjaamoissa työskentelevistä asiantuntijoista.

Kunnan omarahoitusosuutena ei huomioida JTYPL (28.12.2012/916, Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta) mukaisia palveluita, kuten palkkatukea.

Työajan seuranta

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan palkattu työntekijä työskentelee myös avustuksen saajan muussa toiminnassa tai useamman kuin yhden avustuskohteen työtehtävissä, tulee työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettyäessä. Jos avustuskohteen työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että avustuksen saaja huolehtii työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Työ- ja elinkeinoministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seuranta.

Avustuskohteelle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisiin toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Oikaistavilla henkilöstökuluilla tarkoitetaan tässä yhteydessä palkkakuluja, palkan lakisääteisiä sivukuluja ja vapaaehtoisia henkilöstökuluja. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

Hakemuksia arvioitaessa huomioidaan se, että kunnan omarahoitusosuus kohdentuu hallituksen linjausten mukaisesti joko sosiaali- ja terveystalouteen tai koulutussektoreille. Hakemuksessa tulee kuvata kunnan omarahoitettavan henkilöstövuoden tehtävä ja tavoitteet osana Ohjaamon kehittämistä tai asiakaspalvelua ohjaamossa. Lisäksi tulee kuvata elpymisvälineellä rahoitettavan henkilöstövuoden tehtäväkuva, josta tulee ilmetä asiantuntijan rooli osana Ohjaamoa. Elpymisvälineestä rahoitetun henkilöstövuoden tulee kohdentua kokonaisuudessaan Ohjaamossa/ohjaamoverkostossa tapahtuvaan asiakastyöhön tai Ohjaamon kehittämiseen. Avustusta hakevan kunnan tulee esittää arvionsa Ohjaamon kehittämistarpeista ja toiminnan painopisteistä.

Hallitus on linjannut, että kannustinmallia voidaan hyödyntää ohjaamon monialaisuuden vahvistamiseen. Koska Ohjaamoista ei ole erikseen säädetty lainsäädännöllä, tulee hakemuksen toimittavan kunnan esittää oma arvio ja perustelut siitä täyttääkö kunnan Ohjaamo valtakunnallisen Ohjaamotoiminnan perusteet kriteerit. Tarvittaessa työ- ja elinkeinoministeriö neuvottelee tarkemmin kriteerien toteutumisesta. Perusteet löytyvät osoitteesta: <https://tem.fi/documents/1410877/2934378/Ohjaamotoiminnan+perusteet>.

Hakemuksen tulee täyttää seuraavat kriteerit: 1. Ohjaamon kytkentä sosiaali- ja terveystalouteen tai koulutussektoriin vahvistuu. 2. Kunnan Ohjaamon voidaan katsoa täyttävän valtakunnalliset perusteet. Mikäli kriteerit eivät täyty voidaan hakemusta pyytää täydentämään tai se voidaan hylätä. 3. Kunta esittää suunnitelman siitä, miten elpymisvälineestä rahoitettua toimintaa ylläpidetään rahoituskauden jälkeen.

Hakukohtaiset myöntöperusteet

Työ- ja elinkeinoministeriön kautta rahoitusta myönnetään kustannuksiin, joita aiheuttaa kunnan Ohjaamoon rekrytoitavasta uudesta (Ohjaamolle uudesta) henkilöstöstä. Hausta rahoitusta myönnettäessä arvioinnissa painotetaan seuraavia periaatteita määrittämään, onko tuettava toiminta ohjaamotoimintaa (ohjaamotoiminnan perusteiden painotukset):

- Ohjaamossa on voitava asioida myös ilman ajanvarausta, sekä nuoren niin halutessa ilman henkilötietojen kirjausta. Myös tilojen esteettömyys on huomioitava.
- Ohjaamo on moniammatillinen kokonaisuus
- Nuori osallistuu oman tilanteensa arvioimiseen ja muutoksen toteuttamiseen
- Ohjaamolla on, tai Ohjaamo rakentaa, toimivat yhteistyöverkostot alueensa palveluihin
- Ohjaamo noudattaa yhteistä visuaalista ilmettä ja viestintäohjeistusta

Avustushakemuksessa kunnan tulee arvioida miten Ohjaamo täyttää yllä mainitut kriteerit tai miten kunnan Ohjaamo aikoo jatkossa ne huomioida. Lisäksi hakijan tulee vaipaumuotoisesti esittää, miten tuettu toiminta vakiintuu Ohjaamoon tukikauden jälkeen.

Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon avustusta harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (Valtionavustuslaki 688/2001 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista huomioon ottaen hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten. Hakemus hylätään myös, jos se saapuu määräajan jälkeen.

Millaisia ehtoja avustuksen käyttöön liittyy?

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämä avustus voi kattaa enintään avustuspäätöksessä määritellyn osuuden avustettavan henkilötyövuoden kustannuksista ajalta 1.9.2021-31.12.2024. Hyväksyttävät kustannukset määritellään avustuspäätöksissä ja sen liitteissä.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (Valtionavustuslaki 16 §).

Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Tuloksellisuusraportoinnissa edellytetään seuraavien seurantatietojen keräämistä ja raportointia kalenterivuositain Q1 ja Q3 aikana, tai siten kuin kunta maksatusta hakee:

1. Ohjaamossa vähintään 50% työajalla työskentelevät asiantuntijat ammattitaitain ESCO luokituksen mukaan (Q1 ja Q3).
 - Kannustinmallin kautta rahoitettujen asiantuntijoiden asiakasmäärät seuraavien asiointikäyntien aiheiden luokituksen mukaan:
 - työ ja yrittäjyys
 - koulutus ja opiskelu
 - Oma talous
 - hyvinvointi ja terveys
 - asuminen
 - Vapaa-aika
 - Muu aihe

2. Kannustinmallin kautta rahoitettujen asiantuntijoiden asiakasjakauma sukupuolittain.

Loppuraportti: Kunnan tekemä vapaamuotoinen arvio kannustinmallin toiminnasta ja vaikutuksista Ohjaamon kehittymiseen sisältäen kunnan oma arvio toiminnan vakiintumisesta (viimeistään Q1/2025 tai kuukauden sisällä rahoituksen päättymisestä).

Loppuraporttiin on sisällytettävä kuvaus mahdolliseen kehittämistoimintaan kohdenneustusta työnosuudesta seuraavalla luokittelulla.

- a. Nuorten tavoittaminen
- Nuoren rinnalla kulkeminen
 - Nuoren palveluihin saattaminen
 - Oppilaitosyhteistyö
 - Ohjaamon verkostojen vahvistaminen
 - Yritysyhteistyö
 - Järjestöyhteistyö
 - Viestintä
 - Muu

Miten avustusta haetaan?

Haku käynnistyy **1.9.2021** ja päättyy **30.6.2023 klo 16:15**. Hakijan tulee täyttää ja toimittaa hakijatahon virallisten nimenkirjoittajien allekirjoittama Valtion erityisavustus-haku Ohjaamoiden kannustinmalli -hakulomake liitteineen työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon alla olevaan osoitteeseen postitse tai sähköpostilla viimeistään hakuajan viimeisenä päivänä klo 16:15 mennessä. Kuoreen tai sähköpostin otsikkokenttään laitetaan merkintä ”*Kannustinmalli VN/21454/2021*”.

Kirjaamo
Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO
(käyntiosoite Ritarikatu 2 B, Helsinki)
TAI
kirjaamo@tem.fi

Vastuu hakemuksen perille saapumisesta on lähettäjällä. Hakemusta ei oteta käsitte-lyyn, jos se saapuu työ- ja elinkeinoministeriöön määräajan jälkeen.

Hakuohjeliitteet

- Avustuksen hakulomakepohja
- Oikaisuvaatimus pohja
- Hakulomakkeen täyttöohje